

**ТАВРІЙСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В.І. ВЕРНАДСЬКОГО
Навчально-науковий інститут управління, економіки та
природокористування
Кафедра фінансів та обліку**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор навчально-наукового інституту

Володимир ГОРНИК

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ГРОШІ І КРЕДИТ

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

галузь знань 07 Управління та адміністрування

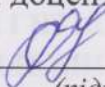
спеціальність 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок

освітньо-професійна програма Фінанси, банківська справа та страхування

форма навчання денна

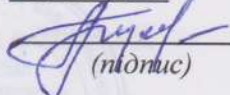
КИЇВ 2025

РОЗРОБНИК силабусу, доцент, к.н.д.у., доцент кафедри фінансів та обліку

Оксана КЛИМЕНКО
(підпис)

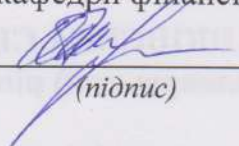
Розглянуто та схвалено на засіданні кафедри фінансів та обліку

Протокол № 2 від 25.09.2025

Завідувач кафедри
Анатолій ПУТІНЦЕВ
(підпис)

Гарант освітньо-професійної програми *Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок*

доцент, к.е.н., доцент кафедри фінансів та обліку

Ольга ПИЛИПЕНКО
(підпис)

Рецензії/відгуки (зазначити від кого, за наявності)

2. Загальна інформація про навчальну дисципліну

1. Назва навчальної дисципліни, код в ОПП	Гроші і кредит Шифр за ОПП – ОК12
2. Статус навчальної дисципліни	Обов'язкова
3. Рік навчання, семестр у якому викладається дисципліна	1-2 рік навчання, 2-3 семестри
4. Обсяг навчальної дисципліни (кількість кредитів, загальна кількість годин (аудиторних за видами занять, самостійної роботи здобувача вищої освіти)	10 кредитів, 300 годин, 108 годин аудиторних, з них: 60 год. лекцій, 48 год. семінарських занять 192 години - самостійна робота
5. Вид підсумкового (семестрового) контролю	2 семестр – залік; 3 семестр -екзамен
6. Інформація про консультації	за окремим розкладом, погодженим зі здобувачами вищої освіти
7. Мова викладання	українська
8. Прізвище, ім'я, по батькові викладача (науковий ступінь, вчене звання, посада)	Клименко Оксана Миколаївна, к.держ.упр., доцент кафедри фінансів та обліку
9. Контактна інформація викладача	klymenko.oksana@tnu.edu.ua
10. Посилання на силабус на веб-сайті Університету	

3. Опис навчальної дисципліни

Анотація дисципліни	Навчальна дисципліна «Гроші і кредит» є самостійною, базовою дисципліною, головною метою якої є формування системи знань з теорії та практики грошового обігу та кредитного обороту, з'ясування особливостей функціонування грошово-кредитних систем зарубіжних країн, а також поглиблене вивчення основних тенденцій і закономірностей розвитку грошово-кредитних відносин в економіці.
Мета, завдання та цілі вивчення дисципліни	<u>Метою викладання</u> навчальної дисципліни «Гроші і кредит» є ознайомлення студентів з відповідним методичним та методологічним апаратом знань з теорії грошей та кредиту, кількісної теорії грошей і сучасного монетаризму, грошового обігу, грошових систем, грошового ринку, кредитних та валютних відносин, основних засад функціонування грошової та кредитної систем. <u>Завдання навчальної дисципліни:</u> сформувати у студентів знання щодо сутності, необхідності та ролі грошей та кредиту для функціонування економіки країни в цілому; довести до студентів розуміння сутності, цілей та основних засад грошово кредитної політики та її вплив на економічні процеси; сформувати розуміння принципів управління економікою

	через грошову сферу та функціонування сучасних грошових систем, а також валютної системи; створити теоретичну та методологічну базу, необхідну для наступного оволодіння практикою використання грошово-кредитних інструментів. <u>Цілі вивчення дисципліни:</u> вміти використовувати грошово-кредитні інструменти у системі регулювання економіки України, оцінювати кредитну історію позичальника, аналізувати та розраховувати грошову масу в грошовому обороті.
Пререквізити	«Макроекономіка», «Економічна теорія»
Постреквізити	«Фінансовий ринок», «Банківська справа», «Банківські операції»
Формат проведення дисципліни	Змішана форма навчання: очна та онлайн (з використанням Google Classroom)

4.Перелік компетентностей, яких набувають здобувачі вищої освіти при вивченні навчальної дисципліни.

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

СК04. Здатність застосовувати економіко-математичні методи та моделі для вирішення фінансових задач.

СК09. Здатність здійснювати ефективні комунікації.

5.Програмні результати навчання відповідно до освітньо-професійної програми.

РН06. Застосовувати відповідні економіко-математичні методи та моделі для вирішення фінансових задач.

РН08. Застосовувати спеціалізовані інформаційні системи, сучасні фінансові технології та програмні продукти.

РН10. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових систем.

РН16. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

6. Тематика та зміст навчальної дисципліни.

Номер та назва розділу, теми, перелік основних питань	Вид навчально го заняття	Форми і методи контролю знань	Кількість годин
Тема 1. Сутність і функції грошей	Лекція Практичне заняття	усне опитування/обговорення/ дискусія/ проблемні питання	6 4

Тема 2. Грошовий оборот і грошова маса, що його обслуговує	Лекція Практичне заняття	усне опитування/обговорення/ дискусія/ проблемні питання	4 4
Тема 3. Грошовий ринок	Лекція Практичне заняття	усне опитування/обговорення/ дискусія/ проблемні питання	6 4
Тема 4. Грошові системи	Лекція Практичне заняття	усне опитування/обговорення/ дискусія/ проблемні питання/ презентація	6 4
Тема 5. Інфляція та грошові реформи	Лекція Практичне заняття	усне опитування/обговорення/ дискусія/ проблемні питання/ презентація	4 4
Тема 6. Валютний ринок і валютні системи	Лекція Практичне заняття	усне опитування/обговорення/ дискусія/ проблемні питання/ презентація	4 4
Тема 7. Необхідність і сутність кредиту	Лекція Практичне заняття	усне опитування/обговорення/ дискусія/ проблемні питання/ презентація	4 4
Тема 8. Кредит у ринковій економіці	Лекція Практичне заняття	усне опитування/обговорення/ дискусія/ проблемні питання	4 4
Тема 9. Фінансові посередники грошового ринку	Лекція Практичне заняття	усне опитування/обговорення/ дискусія/ проблемні питання	6 4
Тема 10. Центральні банки	Лекція Практичне заняття	усне опитування/обговорення/ дискусія/ проблемні питання	6 4
Тема 11. Комерційні банки	Лекція Практичне заняття	усне опитування/обговорення/ дискусія/ проблемні питання/ презентація	6 4
Тема 12. Міжнародні валютно-кредитні організації та форми їхнього співробітництва з Україною	Лекція Практичне заняття	усне опитування/обговорення/ дискусія/ проблемні питання	4 4

7. Інформація про індивідуальне завдання

1. Виконання розрахункових робіт, домашньої контрольної роботи.
2. Аналітичний огляд.
3. Аналіз практичних, проблемних ситуацій.
4. Підготовка результатів власних досліджень до виступу на конференції.
5. Написання науково-дослідної роботи.

Науково-дослідна робота студентів є формою самостійної роботи з дисципліни з метою тематичної спрямованості, забезпечення подальшої

спеціалізації у вивченні цієї складової банківської справи. Головна мета науково–дослідної роботи студентів – це формування знань, вмінь та навичок наукового пошуку, розвиток творчих здібностей, формування професійних підходів до здійснення фінансової діяльності.

Тематика тем для науково-дослідної роботи:

1. Вивчення теорій грошей
2. Аналіз моделі економічного кругообороту
3. Аналіз структури грошового ринку
4. Аналіз зміни грошових агрегатів в Україні
5. Інструменти регулювання грошово-кредитної політики
6. Особливості монетарної політики в Україні
7. Небанківські фінансові посередники
8. Класифікація банківських кредитів
9. Оцінка кредитного ринку в Україні
10. Вплив держави на створення грошей

8. Технічне та програмне забезпечення (обладнання).

У режимі дистанційного навчання - вивчення курсу додатково передбачає приєднання кожного здобувача вищої освіти до програм Meet (для занять у режимі відеоконференцій). У цьому випадку здобувачу пропонується самостійно потурбуватися про якість доступу до інтернету, до навчального середовища, а також приєднання до папки курсу на Google Classroom оскільки там розміщуються навчальні матеріали

Ноутбук, персональний комп'ютер, мобільний пристрій (телефон, планшет) з підключенням до Інтернет, інше обладнання для:

- комунікації та опитувань,
- виконання домашніх завдань,
- виконання завдань самостійної роботи,
- проходження тестування (поточний, підсумковий контроль) тощо.

9. Політика дисципліни

Політика щодо академічної доброчесності: списування під час тесту, іспиту заборонені. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. У випадку таких подій – реагування відповідно до Методичних рекомендацій для закладів вищої освіти з підтримки принципів академічної доброчесності.

Правила перезарахування кредитів у випадку мобільності, правила перескладання або відпрацювання пропущених занять тощо: відбувається згідно з Положення про організацію освітнього процесу у Таврійському національному університеті ім. В.І. Вернадського.

Політика щодо дедлайнів та перескладання: роботи, які здаються із

порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (до - 50% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності).

Перескладання тесту відбувається за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо відвідування: відвідування занять є обов'язковим компонентом. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в онлайн-формі за погодженням.

10. Система оцінювання та вимоги

Розподіл балів за видами діяльності, як і самі види діяльності, обирає викладач відповідно до специфіки навчальної дисципліни:

- робота на лекційних заняттях;
- виконання завдань під час практичних занять;
- фронтальне/індивідуальне опитування та участь в обговоренні під час практичних занять;
- поточне тестування;
- виконання завдань самостійної роботи тощо.

Студенти можуть отримати сумарно максимальну кількість балів на заліку – 100 балів. Бали здобуваються студентами протягом семестру та під час заліку у двох формах: семестрове оцінювання і підсумкове оцінювання під час іспиту.

Загальна система оцінювання	Підсумкова оцінка з дисципліни є сумою оцінок з відповідною вагою за кожен з таких видів робіт: активна робота на семінарських заняттях, тести, виконання практичних робіт та підсумковий контроль (екзамен). Підсумкова оцінка визначається відповідно до поданої нижче таблиці оцінювання за різними шкалами (100-бальна, ECTS, національна).
Тестування	Проводиться з кожної теми курсу, оцінюється максимум 5 балів/тема
Виконання практичних робіт	1 семестр – 2 роботи, максимум 10 балів за кожну 2 семестр – 2 роботи, максимум 10 балів за кожну
Написання науково-дослідної роботи	Максимум – 20 балів
Іспит	Іспит проводиться в кінці курсу, включає два теоретичних питання і одне практичне завдання. Максимально оцінюється в 40 балів.
Умови допуску до підсумкового контролю	Позитивна оцінка за всіма обов'язковими видами робіт

--	--

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	відмінно	A	відмінне виконання
80-89	добре	B	вище середнього рівня
75-79		C	загалом хороша робота
66-74	задовільно	D	непогано
60-65		E	виконання відповідає мінімальним критеріям
30-59	незадовільно	FX	необхідне перескладання
0-29		F	необхідне повторне вивчення курсу

11. Рекомендовані джерела інформації

Основні:

1. Алексєєв І.В. Гроші та кредит: навч. посібн. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2017. 312 с.
2. Волкова В. В., Волкова Н. І. Гроші і кредит: навч. посіб. Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса, 2021. 300 с.
3. Гроші та кредит : підручник / О. В. Дзюблюк, Б. П. Адамик, Г. Р. Балянт [та ін.] ; за ред. О. В. Дзюблюка. - Тернопіль : ТНЕУ, 2018. - 892 с.
4. Іванчук Н. В. Гроші і кредит : навчальний посібник. Острог : Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2021. 332 с.

Додаткові:

5. Адамик Б. Національний банк і грошово-кредитна політика : навч.посіб. / Б. Адамик – Тернопіль : Карт-бланш, 2002. – 278 с.
6. Божидарнік Н.В. Валютні операції : підручник / Н.В. Божидарнік. – К.: ЦУЛ, 2013. – 688 с.
7. Бурковська А.В. Міжнародні кредитно-розрахункові та валютні операції в сучасних умовах : навч. посіб. / А.В. Бурковська. – К. : ЦУЛ, 2014. – 208 с.
8. Глущенко С.В. Гроші, кредит, кредитний ринок: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Київ : НаУКМА, 2015. 203 с..
9. Гроші і кредит : в схемах та таблицях : навч. посіб. / К.Ф. Черкашина, Л.Ю. Сисоєва. – Київ. : ЦП «КОМПРИНТ», 2013. – 214 с.
10. Гроші та кредит : навч.-метод. посіб. для самостійного вивчення дисципліни / Т.О. Ставерська, І.Л. Шевчук, І.С. Андрющенко – Харків : Видавець

Іванченко І.С., 2015. – 88 с.

Інформаційні ресурси

1. <http://minfin.kmu.gov.ua> - Офіційний сайт Міністерства фінансів України
2. <http://treasury.gov.ua> - Офіційний сайт Державної казначейської служби України
3. <http://www.ukrstat.gov.ua> - Офіційний сайт Державної служби статистики України
4. <http://www.nssmc.gov.ua> – Національна комісія з цінних паперів і фондового ринку
5. <http://bank.gov.ua> – Офіційний сайт НБУ
6. <http://rada.gov.ua> – офіційний сайт Верховної Ради України
7. <http://www.nbu.gov.ua/> – офіційний сайт Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського